

מקיימים:
כוכבית [*]
סולמית [#] -
[40065809] -
סולמית [#]

להאזנה לשיעור
בקול הלשון

073-295-1245 ישראל
USA 605-313-6660

בלבביפדיה עבודת השם - תמצית השיעור - בצר 30:49

מדריגת השגת היינה של תורה ע"י שרבוץ בגן עדן ואינו נבצר משם

בחז"ל לעבדה - מצוות עשה, ולשמרה - מצוות לא תעשה. וכשאדה"ר אכל מעץ הדעת הוא עבר על הלא תעשה של לא תאכל ממנו, ועכשיו כל עבודת האדם בכללות זה לחזור ולשוב [- בתשובה] לגן עדן, [שענינו ההתגלות הפנימית של הבורא יתב"ש] שזה ע"י קיום המצוות עשה והזהירות מל"ת ועי"ז חוזר למקום המבוצר. ובפשטות הכוונה שע"י שבמשך החיים יקיים מצוות יזכה לאחמ"כ לגן עדן בבחינת היום לעשותם ומחר לקבל שכרם - בגן עדן. אך לפי מה שנתבאר אדם צריך כאן בעולם הזה לחזור למקום המבוצר ולחיות חיי גן עדן כאן בהאי עלמא. כמו שמצינו שיצחק אבינו ביקש מטעמים יין מעשיו ושכנס יעקב להביא לו אמר ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו אלקים שזה ריח גן עדן של השדה תפוחים, וזה בגלל שיצחק נכנס לגן עדן וזכה בין המשומר בענביו מששת ימי בראשית. וזה משאר"ז ז"ל חביבים ד"ס יותר מיינה של תורה כלומר שמי שזוכה לטעום את יינה של תורה זוכה לחזור להכנס למבצר של גן עדן.

עבודת האדם למעשה לפי זה, קודם לתקן את הלא תעשה שזה להיות נבצר, לדבוק בנמנעות [במקום הראוי] של הל"ת. ואז המצוות עשה זה להכנס בחזרה למקום המבוצר לגן עדן. וגם שם המדריגה השלימה זה שיהיה בבחינת רבוץ בגן עדן שהוא המבצר ולא רק כאורח בבחינת לבקר בהיכלו אלא שבתו בבית ה' כל ימי חיי, ואז אין אצלו את הויגרשהו.

אופן נוסף היחיד מדין יחיד יכול להתגרש מגן עדן וכלפיו ג"ע הוא יכול להיות ח"ו עיר מבצר, אך מדין ציבור נאמר כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב - כולם שייכים למדריגת גן עדן. וזה צבר - ציבור, כלומר שהציבור מדין ציבור כולו רבוץ בגן עדן.

מדריגת הענבים לאחר החטא זה שרק ע"י צמצום הענבים בבחינת ויט שכמו לסבול, פת במלח תאכל ומים במסורה תשתה היין - יינה של תורה מבצבץ מהם, אך באופן של התיקון זה שמרוב שפע שקיים בענבים הם אינם מבצר ליין אלא הוא מבצבץ מעצמו ויוצא לחוץ כמו הענבים שהמרגלים הביאו מארץ ישראל. וזה מדריגת העוסק בתורה לשמה שנעשה כמעין המתגבר וכנהר שאינו פוסק, ומגלים לו רזי תורה לא, באופן של פת במלח תאכל שזה צמצום, אלא כמעין הנובע ואף שזה נאמר לגבי מים, במקדש היה הרי ניסוך היין כמו שהיה ניסוך המים, א"כ היין יוצא ומבצבץ מהענבים באופן של מעין המתגבר ונהר שאינו פוסק. וכמו שמצינו בכוס של ברכה שצריך שיהיה מלא וקצת יותר שיהיה מבצבץ ויוצא, זה האור של היין דתיקון. זה ההבדל בין מדריגת גילוי סודות התורה בעלמא דידן שעשיית היין היא ע"י מעשה בבחינת לא זכה נעשה רש - צר, לבין מדריגת הגילוי בעולם הבא שהיין בא ללא מיצרים - נחלה בלי מיצרים, בבחינת זכה נעשה ראש, וזה היה מדריגת אדה"ר קודם החטא שהמלאכים היו צולים לו בשר ומסננים לו יין. זה האור השלם גילוי שלם של התורה לעתיד לבא.

[נושאי השיעור: בצר-רבץ-צבר-ציבור-צבורים-בץ-צר-מיצר-יין-גפן ענבים-מבצר-נבצר (עיר מקלט, חטא אדם הראשון)]

המושג בצירה נאמרה בתורה ביחס ללקיטת ענבים, ואת ענבי נזירך לא תבצר (ויקרא כ"ה ה') מחמת שצורת גדילת הענבים הוא בצורת אשכול שהוא צר למטה ומבצבץ לצדדים למעלה, וזה בצר - בץ [למעלה לצדדיו] צר [למטה]. וכן בשונה מרוב הפירות הענבים גדלים כשהם מקובצים יחד וזה משורש צבר צבורים. בצר-צבר. ובהפוך אותיות זה רבץ שהם רובצים זה ע"ג זה. וכן ענבים עיקר חשיבותם וגיודולם הוא לא רק לצורך המאכל אלא לצורך המשקה שבתוכם שהוא היין, כמו שרואים שעיקר הבאתם לביהמ"ק היה באופן של משקה לניסוך היין ולא את הענבים עצמם [שבאו רק בביכורים שזה מדין ראשית] וכן ברכת על הגפן חשובה מברכת על העץ. צורת הכנת היין הוא ע"י דריכת וצמצום הענבים בחינת צר, מצרים את הענבים, עי"ז יוצא ומבצבץ מהם היין.

משמעויות נוספות למילה בצר זה מלשון מבצר, ערים בצורות (במדבר י"ג כח') לשון חוזק. וכן מלשון לא יבצר מהם לעשות (בראשית י"א ו') לשון מניעה, והביאור הוא שמקום מבוצר כלפי מי שבפנים זה מקום חזק ושמור, אך כלפי מי שבחוץ זה מונע ממנו מלהכנס.

ודוגמא שונה לכך זה ערי מקלט שלאחת מהם קראו בצר, וביארו הראשונים שנקראת כך ע"ש שהיא מבוצרת חזק. וכלפי הרוצח זה מבצר מלשון חוזק, ולגואל הדם נבצר מלהכנס להורגו. ובעומק עיר מקלט זו ענינה להיות מבצר לרוצח בשגגה מפני גואל הדם. כלומר מצד הכלי היא נקראת בצר כי היא מבוצרת חזק, אך מצד האור היא מבוצרת מדין שנבצר מגואל הדם להכנס לשם להרוג את הרוצח. ובדקות יותר לרוצח הרי אסור לצאת מעיר מקלט בשונה מכל עיר מבצר א"כ גם לרוצח נבצר מלצאת משם [וצריך להיות רבוץ שם].

ועפ"י יובן גם בענבים מהו לשון מבצר בענבים, בחשק שלמה ביאר שאת הענבים לאחר הבצירה שומרים במקום שמור כעין מבצר, אך צ"ע מ"ש ענבים יותר משאר פירות, אלא דמבואר בחז"ל - יין המשומר בענביו מששת ימי בראשית, שהענב הוא המבצר של היין שבתוכו, [וזה גם ביזת אך יותר בנעלמות].

ולשון נבצר בענבים דמבואר בחז"ל שחטא אדה"ר [לאחד השיטות] היה גפן, ועי"ז ציוהו הקב"ה מעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו, א"כ נבצר ממנו לאוכלם. ובעומק יש כאן צד של היתר דהאיסור היה לאכול והוא רק שתה, אלא שמבואר בחז"ל ששתיה בכלל אכילה, אך היה מקום לדון שדין זה נאמר בדבר שעיקרו אכילה אך ענבים שעיקרם שתיה אולי לא נאמר ששתיה בכלל אכילה. ואף שאינו כן מדינא, זה היה צד התיר של אדה"ר. וכידוע בדברי רבותינו שאם אדה"ר היה ממתין לשבת היה מותר לו לאכול, וזה כי היה מתקנו ע"י הקידוש. ומכח החטא נתגרש מגן עדן והקב"ה הניח בפתח את להט החרב המתהפכת לשמור את דרך עץ החיים, כלומר מעיקרא הוא יכל להכנס לגן עדן אך מחמת שאכל דבר שנבצר ממנו לאוכלו אז גן עדן הפך להיות מבצר ונבצר ממנו להכנס לשם.

הקב"ה ציוה את אדה"ר לעבדה ולשמרה (בראשית ב' טו') שכידוע